

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

CBS De Voorhof

Meldcode bij signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling
JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding
Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en
kindermishandeling

Copyright © 2010 JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding
Deze informatie mag met bronvermelding worden gebruikt.

Inhoudsopgave

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	5
I. Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	6
Stap 1: In kaart brengen van signalen	6
Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	8
Stap 3: Gesprek met de ouder	9
Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling	9
Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden	10
Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen	10
Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder	10
II Verantwoordelijkheden van CBS De Voorhof in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat	12
III Sociale kaart van CBS De Voorhof	14
IIII Signaleren van kindermishandeling	17

Het bevoegd gezag van

CBS De Voorhof

Overwegende:

- dat CBS De Voorhof verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van dienstverlening aan zijn leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij CBS De Voorhof op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat CBS De Voorhof, een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die binnen CBS De Voorhof werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat CBS De Voorhof in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eegerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis). Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eegerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder medewerker in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor CBS De Voorhof werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de basisschool zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt;

- dat onder leerling in deze code wordt verstaan: de leerling aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende:

- de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op het primair onderwijs;
- het privacyreglement van CBS De Voorhof

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Observeer
- Onderzoek naar onderbouwing
- Gesprek met ouders: delen van de zorg

Stap 2: Collegiale consultatie en raadplegen

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

- Consulteer interne en externe collega's tijdens:
 - groepsbespreking
 - zorgteam
 - zorgadviesteam (ZAT)
- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Bilateraal overleg met jeugdarts, sociaal verpleegkundige intern begeleider of andere betrokkenen, bijv. leerplichtambtenaar
- Consulteer ook het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
- Uitkomsten consultaties bespreken met ouders
- Overweeg registratie in de Verwijsindex Risicjongeren

Stap 3: Gesprek met de ouder

- Gesprek met de ouder: delen van de zorg

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Weeg risico, aard en ernst van de kindermishandeling of huiselijk geweld. Vraag het AMK hierover een oordeel te geven.

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

- Bespreek uw zorgen met de ouder
- Organiseer hulp door ouder en leerling door te verwijzen naar Bureau Jeugdzorg
- Monitor of ouder en leerling hulp krijgen
- Volg de leerling

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder

- Bespreek met de ouder uw voorgenomen melding
- Meld bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze vast.

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Bij vroegsignalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die je als leerkracht of andere betrokkene bij de leerling of in de interactie tussen ouder en leerling waarneemt. Zie signaleringslijst in de bijlage.

In deze fase observeer je de leerling in de klas en eventueel daarbuiten (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek) waardoor je de signalen in kaart kunt brengen.

Het is gebruikelijk om in gesprek te gaan met de ouder tijdens haal- en brengmomenten. Tijdens het uitwisselen over de activiteiten van de dag, de leerling en de feitelijkheden die je opvallen, krijg je een beeld waardoor je ook met informatie van de ouder de situatie in kaart kunt brengen. Daarnaast observeer je de ouder en het kind tijdens overige contactmomenten. Je verzamelt alle signalen waardoor je duidelijker krijgt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn.

Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen leg je schriftelijk vast. Je kunt dit vastleggen in het leerlingendossier, welke in een gesloten kast (met slot) of digitaal (met wachtwoord) wordt bewaard. Dit vanwege de privacygevoelige gegevens die je verzamelt.

Leg in het leerlingdossier de volgende gegevens vast:

- Vermeld altijd datum, plaats, situatie en overige aanwezigen.
- Signalen die duidelijk maken welke zorgen je ziet, hoort of ruikt.
- Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten.
- Contacten over deze signalen.
- Stappen die worden gezet.
- Besluiten die worden genomen.
- Vervolgaantekeningen over het verloop.

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk:

- Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontcracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een medewerker die hierin geschoold is (bijvoorbeeld een orthopedagoog).

Moet de school seksueel misbruik melden en aangeven?

Medewerkers in het primair onderwijs (po) en het voortgezet onderwijs (vo) zijn wettelijk verplicht het schoolbestuur onmiddellijk te informeren als zij informatie krijgen over een mogelijk zedendelict. Het gaat dan om een strafbaar feit waarbij een medewerker van de school een minderjarige leerling seksueel heeft misbruikt of geïntimideerd. De aangifteplicht houdt in dat het bestuur van de school verplicht is aangifte te doen bij de politie als een vermoeden bestaat dat een zedendelict is gepleegd. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Meldplicht onderwijs bij zedendelict

Als een medewerker een vermoeden heeft van seksueel misbruik, moet hij dit onmiddellijk bekend maken bij het schoolbestuur. Het is niet voldoende een tussenpersoon te informeren, zoals een lid van de schoolleiding. Als de medewerker zijn verantwoordelijkheid hiervoor niet neemt, kan het schoolbestuur strenge maatregelen nemen. Zwijgt een medewerker over bij hem bekend seksueel misbruik, dan kunnen het slachtoffer en/of zijn ouders een schadeclaim indienen tegen de medewerker.

Meldplicht seksueel misbruik voor alle onderwijsmedewerkers

De meldplicht geldt voor alle medewerkers op een school. Hieronder vallen ook contactpersonen en interne vertrouwenspersonen die binnen hun functie informatie krijgen over mogelijk seksueel misbruik. Geen enkele medewerker kan zich beroepen op de geheimhoudingsplicht.

Overleg met vertrouwensinspecteur over mogelijk zedendelict

Als het schoolbestuur een melding heeft ontvangen van een mogelijk zedendelict, is het schoolbestuur verplicht direct te overleggen met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs (IvHO). De vertrouwensinspecteur stelt vast of sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.

Aangifteplicht schoolbestuur bij mogelijk zedendelict

Als na het overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat er een redelijk vermoeden is van een zedendelict, is het schoolbestuur altijd verplicht aangifte te doen bij de politie. Ook als de betrokkenen misschien hun bedenkingen hebben. Het schoolbestuur informeert ook de betrokkenen. Voorop staat dat herhaling van het seksueel misbruik wordt voorkomen. De aangifteplicht geldt niet voor vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs. Zij zijn daarvan wettelijk vrijgesteld. Wel zijn ze wettelijk verplicht geheim te houden wat leerlingen, ouders of personeelsleden van een school hun toevertrouwen.

Meer informatie meldplicht onderwijs bij seksueel misbruik onderwijs

Meer informatie over de meldplicht en de aangifteplicht bij seksueel misbruik in het onderwijs vindt je op de website van het Centrum School en Veiligheid.

Als je vermoedt dat een kind seksueel geïntimideerd wordt, kun je ook contact opnemen met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. De vertrouwensinspecteur behandelt de klachten met de grootste zorgvuldigheid en onderneemt geen actie zonder uw instemming. Meer informatie vind je op de website van de Inspectie van het Onderwijs.

Conform de Wet Preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs,

artikel 4 Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdrijven (meld- en aangifteplicht).

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

Bespreek de signalen met de intern begeleider. Vraag zo nodig ook advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

Consultatie is mogelijk met de volgende collega's: de intern begeleider, de directie en/of de jeugdverpleegkundige of jeugdarts.

Tevens kan gebruik worden gemaakt van samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin en het ZAT (zorgadviesteam).

Om de leerling 'open' (niet anoniem) te bespreken in het zorgadviesteam en met andere externe deskundigen is schriftelijke toestemming van de ouder vereist. Indien je in het contact transparant en integer bent, is de kans groot dat over deze zaken een open gesprek mogelijk is. In de meeste gevallen wordt toestemming door de ouder gegeven. *Gespreksvaardigheid om in gesprek te gaan over zorgen en het vragen om toestemming van de ouder is een specifieke deskundigheid en kan door middel van scholing worden aangeleerd.* Ook kun je advies krijgen van het AMK of het zorgadviesteam over het in gesprek gaan met de ouder.

Indien de ouder weigert, is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de wegging (stap 4). De leerling kan overigens anoniem worden besproken wanneer de ouder geen toestemming heeft gegeven, maar dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgacties.

Indien je ook maar enige twijfel hebt over de oorzaak van de situatie en/of eventuele mogelijke onveiligheid bij de leerling, moet je advies vragen bij het AMK. Het AMK kan een eerste wegging maken of het terecht is dat je je zorgen maakt over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Zorgvuldig handelen vereist dat je nagaat of je advies moet vragen bij het AMK.

Voor het bespreken in het zorgadviesteam wordt een intakegesprek met ouder en/of leerkracht door het maatschappelijk werk of een ander lid van het zorgadviesteam gevoerd. Door de ouder continu te betrekken en in overleg te treden, is de kans groter dat de ouder gemotiveerd is om de situatie te verbeteren en/of hulp te aanvaarden.

Vanaf stap 2 is het raadzaam registratie in de Verwijsindex Risicojongeren te overwegen.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling of een gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kun je meteen advies vragen aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kun je zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kun je overigens ook contact zoeken met de crisisdienst van het Bureau Jeugdzorg en/of de politie vragen om hulp te bieden.

Stap 3: Gesprek met de ouder

Bespreek de signalen met de ouder.

Heb je ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder, raadpleeg dan een deskundige collega en/of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

1. Leg de ouder het doel uit van het gesprek.
2. Beschrijf de feiten die je hebt vastgesteld en de waarnemingen die je hebt gedaan.
3. Nodig de ouder uit om een reactie hierop te geven.
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen je hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van een vermoeden van (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) of eengerelateerd geweld neemt u met spoed contact op met het AMK.
5. Leg het gesprek vast en laat het indien nodig ondertekenen door alle betrokkenen.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren en uit te wisselen over de ontwikkeling van de leerling, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over leerling gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageert de ouder daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder daarvan? Hoe ervaart de ouder de opvoeding en zijn rol als ouder? Breng de ouder na overleg met anderen op de hoogte. Informeer en wissel tijdens deze contacten continue uit over de ontwikkeling van de leerling en de zorgen die je hebt. In overleg met de intern begeleider wordt er besproken hoe de informatie in het dossier wordt vastgelegd.

Indien de ouder de zorgen herkent kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder blijkt dat de zorgen een andere oorzaak hebben, kun je dit traject afsluiten. Je kunt de leerling en de ouder binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleiden.

Het doen van een melding bij het AMK zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de ouder, die van jezelf, of die van een ander in het geding is; of
- als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met school zal verbreken en de school zal verlaten.

Bij het vragen van advies aan het AMK geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

Meen je, op basis van je afweging in stap 4, dat je de leerling en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp;
- volg de effecten van deze hulp; en
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Als de school gebruik heeft gemaakt van het zorgadviesteam, kan het zorgadviesteam verdere actie coördineren. Het zorgadviesteam bespreekt de hulpvraag van school en ouders, beoordeelt de hulpvraag, stelt een aanpak vast, geeft handelingsadviezen voor de leerkracht en adviseert over verdere hulp.

De IB'er binnen de school bespreekt met de ouder de uitkomst van de bespreking in het zorgadviesteam. Bespreek met de ouder de verder te nemen stappen voor geadviseerde hulpverlening voor de leerling en/of de ouder. Geef informatie en maak afspraken over de eventuele indicaties die nodig zijn voor verdere hulp. Verwijs de ouder door en vraag daarna of de ouder is aangekomen bij de hulp.

Maak in de klas afspraken over begeleidings- en zorgbehoeften van de leerling en hoe deze worden vastgelegd in het dossier. Deel de uitkomst van deze bespreking met de ouders.

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder

Kun je de leerling niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling beschermen, of twijfel je er aan of je hiertegen voldoende bescherming kunt bieden:

- meld je vermoeden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling;
- sluit bij je melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die je meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg bij je melding met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling wat je na de melding, binnen de grenzen van je gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek de melding vooraf met de ouder. Je kunt de melding ook bespreken met de leerling wanneer deze 12 jaar of ouder is.

1. Leg uit waarom je van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. Vraag de leerling en/of ouder uitdrukkelijk om een reactie.

3. In geval van bezwaren van de leerling en/of ouder, overleg op welke wijze je tegemoet kunt komen aan deze bezwaren en leg dit in het document vast.
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in je afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. Doe een melding indien naar jouw oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de leerling en/of ouder over de melding kun je afzien:

- als de veiligheid van de leerling, die van jezelf, of die van een ander in het geding is; of
- als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling en/of de ouder daardoor het contact met school zal verbreken.

Indien na enige periode onvoldoende verbetering zichtbaar is, is het van belang opnieuw contact op te nemen met het AMK en eventueel opnieuw een melding te doen. Het AMK adviseert, indien nodig, meerdere keren contact op te nemen indien je onvoldoende verbetering of verslechtering ziet.

II Verantwoordelijkheden van CBS De Voorhof in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt CBS De Voorhof er zorg voor dat:

directie, bestuur en/of leidinggevenden:

- de meldcode opnemen in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid van de organisatie;
- een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling (mogelijk de intern begeleider) aanstellen;
- deskundigheidsbevordering opnemen in het scholingsplan;
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aanbieden aan medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluiten op de werkprocessen binnen de organisatie; DELEN
- de meldcode aansluiten op de zorgstructuur van de organisatie; DELEN
- ervoor zorgen dat er voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar zijn om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de meldcode;
- de werking van de meldcode regelmatig evalueren en zo nodig acties in gang zetten om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- binnen de organisatie en in de kring van ouders bekendheid geven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- afspraken maken over de wijze waarop CBS De Voorhof zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door ouders in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen; (opnemen in schoolreglement)
- afspraken maken over de wijze waarop CBS De Voorhof de verantwoordelijkheid opschaaft indien de signalering en verwijzing voor een leerling stagneert;
- eindverantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van de meldcode.

intern begeleider en/of direct leidinggevende:

- als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is aangesteld;
- als vraagbaak functioneert binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- kennis heeft van de stappen volgens de meldcode;
- taken vaststelt van een ieder (Wie doet wat wanneer) en deze in de meldcode vastlegt;
- de sociale kaart in de meldcode invult;
- deelneemt aan het zorgadviesteam;
- de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uitvoert;
- de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uitvoert;
- samenwerkingsafspraken vastlegt met ketenpartners in de meldcode (sociale kaart);

- de uitvoering van de meldcode coördineert bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- waakt over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
- zo nodig contact opneemt met het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) voor advies of melding;
- de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
- toeziet op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
- toeziet op dossiervorming en verslaglegging.

Leerkracht, vakleerkracht en/of remedial teacher:

- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- overlegt met de intern begeleider bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- afspraken uitvoert die zijn voortgekomen uit het overleg met de intern begeleider of andere betrokkenen, zoals observeren of een gesprek met de ouder;
- de resultaten bespreekt van deze ondernomen stappen met de intern begeleider of andere betrokkenen.

Intern contactpersoon:

- Bij signalen/vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld deze zorg z.s.m. overdragen aan de leerkracht en intern begeleider.

De directie, de leidinggevende en de medewerkers zijn niet verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouders of leerlingen (begeleiding).

III Sociale kaart van CBS De Voorhof

Organisatie : Politie alarmnummer (bij noodsituaties)
Telefoonnummer : 112

Organisatie : Crisisdienst Bureau Jeugdzorg (bij noodsituaties)
Telefoonnummer : 0900 - 400 55 55

GGD Midden-Nederland

GGD staat voor Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst. De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners van 28 gemeenten in de provincie Utrecht.

Vestiging Nieuwegein, dichtstbijzijnde locatie

Poststede 5
3431 HP Nieuwegein
Telefoon 030 630 54 00

Vestiging Zeist

Locatie 'Gouverneurspark'
De Dreef 5
3706 BR Zeist Telefoon 030 608 60 86
Fax 030 608 60 00
info@ggdmn.nl
www.ggdmn.nl

Jeugdgezondheidszorg, consultatiebureau

Voor het maken van afspraken: Rivas zorglijn 0900 8440.

Maatschappelijk werk en gezinscoach

Voor alle vragen en aanmeldingen: Centrale Toegang 0183 64 35 71, of centrale.toegang@rivas.nl of via Rivas Zorglijn: 0900 8440. Contactpersoon: Marita Emo

Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Voor iedereen met zorgen en vragen over kindermishandeling. Zie ook: www.watkanikdoen.nl
Advies- en Meldpunt Kindermishandeling Utrecht
Nijenoord 2-4, Utrecht
Postbus 9076, 3506 GB Utrecht
Telefoon 0900 123 123 0 (lokaal tarief)
www.amk-nederland.nl

Bureau Jeugdzorg Utrecht

Voor kinderen tot 18 jaar en hun ouders/opvoeders in situaties waarin er ernstige problemen zijn bij het opgroeien en bij de opvoeding.

Bureau Jeugdzorg Utrecht
Centrale Aanmelding
Postbus 15010, 3501 BA Utrecht
Telefoon 0900 400 55 55 (lokaal tarief)
Voor spoedeisende situaties dag en nacht bereikbaar.
www.bjzutrecht.nl

MEE Utrecht

Voor gratis informatie, advies en kortdurende ondersteuning aan iedereen met een beperking of chronische ziekte.

MEE Utrecht

U kunt MEE Utrecht, Gooi & Vecht elke werkdag bereiken tussen 8.30 en 17.00 uur.

Telefoon 0900 633 63 63

www.mee-ugv.nl

Handjehelpen

Handjehelpen (afd. Vianen) biedt praktische vrijwilligershulp voor kinderen en volwassenen met een handicap of chronische ziekte en hun mantelzorgers. Ook voor kinderen met gedragsproblemen en jong dementerenden.

Handjehelpen is bereikbaar op werkdagen van 9.30 tot 15.00 uur.

De coördinator voor Vianen is Jantine Willighagen

Telefoon 030 2632950

www.handjehelpenregioutrecht.nl/

Indigo

Indigo biedt mentale ondersteuning, direct en dichtbij. Jong en oud krijgen binnen korte tijd hulp in hun eigen omgeving. Indigo ondersteunt vanuit de huisartspraktijk, buurthuizen, scholen of via internet met voorlichting, cursussen en kortdurende behandelingen.

Hoofdvestiging:

Nicolaaskerkhof 12

3512 XC Utrecht

T: 030-2308510

F: 030-2308897

email: info@indigo.nl

www.indigo.nl

NOAGG Utrecht, Transculturele psychiatrische hulpverlening

NOAGG biedt transculturele psychiatrische hulpverlening aan mensen waarbij cultuurspecifieke factoren van belang zijn bij het ontstaan en aanhouden van psychische problemen. Het voornaamste doel van NOAGG is het toegankelijker maken en verbeteren van de hulpverlening voor mensen met een niet westerse achtergrond. In het bijzonder richt NOAGG zich op mensen met een Turkse, Marokkaanse, Antilliaanse, Surinaamse, Iraanse of Afghaanse achtergrond. NOAGG biedt cultuursensitieve behandelingen, die aansluiten bij de persoonlijke levenssituatie van onze cliënten en houdt daarbij rekening met hun specifieke culturele kaders.

Hoofdvestiging:

Kanaalweg 86

3533 HG Utrecht

T: 030-2990038

F: 030-2991977

www.noagg.nl

NOAGG Junior, Transculturele psychiatrische hulpverlening voor kinderen en ouders

Kaap Hoorndreef 48

3563 AV Utrecht
T: 030-3103220
F: 030-2621272
www.noagg.nl/noaggjunior

Organisatie : Politie (ook sociale jeugd- zedenzaken)
Contactpersoon :
Adres : Aime Bonnastraat 24
4132CD Vianen UT
Telefoonnummer : 0900-8844

Organisatie : Steunpunt Huiselijk Geweld
Contactpersoon :
Adres :
Telefoonnummer : 0900 - 126 26 26
E-mailadres :

Organisatie : Zorgadviesteam
Contactpersoon : Jantine Yntema
Adres : Zwanengat 3
Telefoonnummer : 0347-376855

Signaleren van kindermishandeling

Mishandelde kinderen die zelf niet in staat zijn om het te vertellen hebben hulp nodig. Alertes familieleden, burens, leerkrachten of beroepskrachten kunnen hier een belangrijke rol in spelen. Soms is het overigens niet alleen problematisch voor het slachtoffer, maar kan ook de dader de situatie als een probleem ervaren en is hij/zij opgelucht als er hulp komt. Maar het belang van het kind staat altijd voorop!

Vroegtijdig signaleren is erg belangrijk. Mishandelde kinderen zenden vaak signalen uit zonder het zelf te weten. Mogelijke signalen worden hieronder opgesomd.

Vooraf moet gezegd worden dat het waarnemen van één of enkele signalen geen grond hoeft te zijn voor (het vermoeden van) kindermishandeling. Een andere oorzaak is ook goed mogelijk. Bovendien zijn de hieronder weergegeven lijsten met signalen niet volledig. Ook andere signalen kunnen wijzen op kindermishandeling.

Lichamelijke signalen (0-12 jaar)

- onverklaarbare blauwe plekken, kneuzingen, schaafwonden, botbreuken)
- Krab-, bijt- of brandwonden
- Littekens
- Slechte verzorging wat betreft kleding, voeding, hygiëne
- Onvoldoende geneeskundige / tandheeskundige zorg
- ontwikkelingsachterstanden (cognitief, motorisch, spraak, taal, emotioneel)
- psychosomatische klachten als buikpijn, misselijkheid, vermoeidheid etc.
- genitale of anale verwondingen
- jeuk, uitslag of infectie bij vagina of anus
- opvallende vermagering of juist dikker worden
- telkens terugkerende urineweginfecties of problemen bij het plassen
- niet zindelijk worden
- afwijkende groei- of gewichtscurve
- het kind gedijt niet goed
- het kind komt steeds bij andere artsen / ziekenhuizen
- houterige manier van bewegen
- pijn bij lopen of zitten
- slaapproblemen
- voeding/eetproblemen

Sociaal-emotionele en gedragssignalen (0-12 jaar)

- extreem zenuwachtig, gespannen, angstig of boos
- teruggetrokken gedrag
- in zichzelf gekeerd, depressief
- kind is bang voor de ouder(s)
- plotselinge verandering in gedrag
- veel aandacht vragen op een vreemde manier
- niet leeftijdsadequate kennis, gedrag of omgang met seksualiteit
- vastklampen of juist veel afstand houden
- angst of schrikreacties bij onverwacht lichamenlijk contact
- zelfverwondend gedrag
- overijverig
- jong of ouwelijk gedrag
- stelen, brandstichting of vandalisme
- altijd waakzaam
- lichaam stijf houden bij optillen

- extreem verantwoordelijkheidsgevoel
- niet spelen met andere kinderen (vanaf 3 jaar)
- afwijkend spel (ongebruikelijke thema's die kunnen wijzen in de richting van mishandeling)
- snel straf verwachten
- gebruik van alcohol of drugs.
- agressieve reacties naar andere kinderen
- geen interesse in speelgoed/spel

Typische signalen onderwijs

- leerproblemen
- taal- of spraakproblemen
- plotselinge drastische terugval in schoolprestaties
- faalangst
- hoge frequentie schoolverzuim (zonder duidelijke reden)
- altijd heel vroeg op school zijn en na schooltijd op school(plein) blijven
- regelmatig te laat op school komen
- geheugen- of concentratieproblemen
- geen of weinig belangstelling van de ouders voor (de schoolprestaties van) het kind
- angstig bij het omkleden (bijv. gym, zwemmen)
- afwijkend gedrag wanneer de ouders het kind van school halen
- kind wordt onverwacht uitgeschreven zonder afscheid
- onverzorgd naar school
- zonder ontbijt naar school / geen lunchpakket
- ouders nemen schooladviezen niet over
- te hoge druk op schoolprestaties
- geïsoleerd van medeleerlingen

Signalen gezin

- Onhygiënische leefruimte
- sociaal geïsoleerd
- kind gedraagt zich anders als de ouders in de buurt zijn
- gezin verhuist vaak
- relatieproblemen ouders
- lichamelijk / geestelijk straffen is gangbaar
- gezin kampt met diverse problemen
- regelmatig wisselende samenstelling van gezin
- sociaaleconomische problemen: werkloosheid, uitkering, migratie
- veel ziekte in het gezin
- geweld tussen gezinsleden
- signalen van ouder
- bij huilen wordt het kind niet getroost
- het kind wordt uitgescholden
- ouder reageert niet of nauwelijks op het kind
- afspraken worden niet nagekomen
- heeft irreële verwachtingen van het kind
- ouder staat er alleen voor en heeft weinig steun uit de omgeving
- weigert benodigde medische / geestelijke hulp voor het kind
- heeft psychiatrische / psychische problemen
- gedraagt zichzelf nog als kind
- heeft cognitieve beperkingen
- vertoont negatief en dwingend gedrag
- belast kind met volwassen zorgen of problemen

